

Daabacaadda iy Taariikhda Xaqa Daabacaadda: Minnesota Humanities Center, 2007

Hordhac: Sheekadani waa sheeko xariiro Soomaaliyeed oo dib loo soo tebiyey. Suldaan baa halxidhaale waydiiyey raggii uu xukumey. Gabar uu dhalay nin caydh ah baa talo aabaheed siisay, dadkiina ka yaabisay. Sheekadan waa mid ka mid ah afar sheeko xariirooyin Soomaaliyeed oo labo luqadood ku qoran, sawiranna, uuna daabacay Barnaamijka Buugaagta ku Qoran Laba Luqadood ee Hay'adda Minnesota Humanities Center. Hadii aad doonaysid akhbaar dheeraad ah, booqo websaydka: www.mnhum.org/somalibooks.

Da'da loogu talagalay: 4-6, 7-10

Habka loo

akhrinayo sheekada: Sheekada oo dhan hal luqad ku akhri si fahmideedu u sahlanaado.

Hadii qofka akhrinaya uusan ku hadlin labo luqadood, isticmaal cajaladda duubista ay ku duuban yihiin sheekada oo labada luqadoodba ah ee ay soo saartay Hay'adda Minnesota Humanities Center (www.mnhum.org/somalibooks).

Daar muusik Soomali ah inta aadan bilaabin akhrinta sheekada (muusigaas wuxuu ku jiraa cajaladda "CD" ee Minnesota Humanities Commission). Ardayda waydii inay ka fahmi karaan meesha sheekadu ka dhacday muusigga ay dhageysteen.

Khariidada tus carruurta si'ay u tilmaamaan meesha ay Soomaaliya ku taal.

Su'aalaha inta

aadan akhrin:

Sidee kula tahay in nolosha Soomaaliya ahaan jirtay waagii hore? Guryo caynkee ah bay dadku degenaayeen? Dhar caynkee ah bay dadku xidhan jireen? Cunto caynkee ah bay dadku cuni jireen? Wali noloshaas Soomaaliya ma ka jirtaa hadda?

Sheekadaan waxaa ku jira halxidhaale. Ma jiraa halxidhaaleyaal aad gerenaysid?

Waa maxay jawaaabta halxidhaaluhu: Waa kee cadka hilib ariga ah ee dadka walaaleeya ama isku dira?

Waxaad sheekadaku

bilowdaa:

Sheekadaan waxay ku saabsan tahay suldaan Soomaaliyeed oo raadinaya qof caqli badan. Wuxuu waydiiyey raggii beeshiisa inay ka jawaabaan hal xidhaalihii aan kor uga hadalnay. Ninkii ka jawaaba waxaa loo arkayaa inuu yahay qof caqli badan. Aan dhegaysano sida halxidhaalahaas loo furi doono...

Su'aalaha marka

sheekada la akhriyo: Maxay sheekadu ku dhamaatay – waxay ku qoran tahay bogga ugu dambeeya?

Waa maxay sababta ay gabadhu u dooratay in hungurigu yahay cadka walaaleeya ama isku dira dadka?

Waa maxay waxa sheekadan laga baran karo?

Waxyaabo Kaleoo Sheekada La Xiriira

Farshaxanka: Halxidhaalayaal ku qor kaarar. Ku sawir jawaabta halxidhaalaha kaarka dhinaciisa kale. Ardayda kooxo u kala qaybi, si uu midba mar uga jawaabo inuu sheego jawaabta.

Sawirro ku saabsan damaca ama hunguri waynaanta ka soo goo joornaal oo warqad ku dheji “collage.” Samee kuwo kale oo ku saabsan deeqsinamada. Ka hadal farqiga u dhexeeya labadooda.

Dhaqanka: Ardaydu dib ha u fiiriyeen sawirada buugga iyo qoraalkaba si ay uga hadlaan waxay ka barten dhaqanka Soomaalida.

Jilidda: Kooxo ardayda u kala qaybi si ay u falanqeeyaan, fasalka ula qeybsadaan ujeedooyinka iyo dulucda sheekada, dabadeedna ha ku soo celiyeen sheekadii (iyagoo aan buugga haysan). Falanqee sida qofkasta sida uu u sheegayo ay uga duwantahay tan qoraalka ah.

Luqadda: Sheeg ereyada sheekada ku jira ee ku tusinaya in sheekadani dhacday waqti aad u fog.

Sheekadan waa mid laga sheekayn jiray oo aan qornayn, sidaa daraadeed waxaa dhici karta in qofba si gooni ah u maqlay. Carruurta ha bartaan sida sheeko looga sheekeeyo ayagoo sawirada fiirinaya, oo isku dayaya inay sheegaan waxay sheekada ka xasuustaan. U ogolow inay carruurta wax ka badalaan marka ay ka sheekaynayaan sheekada iyo inay dhamaadka sheekada si kale ka dhigaan. Carruurta sheekada ha u sheegaan ardayda fasalka ama qeyb ka mid ah ardayda.

Qoraalka: Raadi qeexidda naynaasta Wiil Waal ee ku jirta “erayga qoraaga.” Ardaydu sabuuradda ha ku qoreen naynaasahooda oo dhan. Arday walba wuu ka hadli karaa sida iyo sababta naynaastaas loogu bixiyey, yaa u bixiyey, iyo sida ay u arkaan naynaastooda.

Waxyaabo kale: Si aad u heshid fikrado kale kale oo aad isticmaali kartid, fiiri websaydka:

http://edsitement.neh.gov/view_lesson_plan.asp?id=240

Talooyin la siinayo kuwa barta af-Ingiriiska: Sheekada siday u dhacayso oo sawir ah “story map” u isticmaal si aad ardayda ugu caawisid inay sheegaan meesha sheekadu ka dhacday, dadka ku jira sheekada, is-af garanwaaga, dulucda, iyo hal kudhegga sheekada.

Ardayda Soomaalida ee af-ingiriisku yahay luqadooda labaad, u daar qeybta sheekada ee af-Soomaaliga lagu akhrinayo eek u jirta cajaladda duubista.

Buugaag la xiriirta sheekada

The Lion’s Share/Qayb Libaax* waxaa qoray Said Salah Ahmed, waxaa sawirada u sameeyey Kelly Dupre (2007)

Dhedheer, Sheeko Xariiro Soomaaliyeed oo Cabsi leh* waxaa qoray Marian A. Hassan, waxaa sawirada u sameeyey Betsy Bowen (2007)

***The Travels of Igal Shidaad** waxaa qoray Kelly Dupre, sawirada waxaa u sameeyey Amin Amir (2008)

Mama Panya’s Pancakes: A Village Tale from Kenya waxaa qoray Mary iyo Rich Chamberlin, waxaa sawirada u sameeyey by Julia Cairns (2005)

The Serpent Slayer And Other Stories of Strong Women waxaa qoray Katrina Tchina, waxaa sawirada u sameeyey Trina Schart Hyman (2000)

*Waxaa daabacday Minnesota Humanities Center.